

Eesti Kirjameeste Seltsi toimetused. Nr. 15.

Kooli

Taulumise raamat.

Kuues jaos

kirja pannud

A. Grenzstein,

feminari koolm. Tartus.

IV. jagu.

Fr. B. Krouizki
Eesti NSV Riiklik
Raamatukogu

Tartus.

N 61340

Schnakenburg'i trüki ja kulu.

1878.

Säädused.

- 1) Salad kõrvustiku.
  - 2) Käed ripakile.
  - 3) Säd tagasi, rind ette.
  - 4) Pää parajaste püsti.
  - 5) Ole wagusi.
- } Seisa sirgeste.
- 6) Suu mitte ümagune $\circ$, waid parajaste $\circ$, hambad kahe sõrme laiuselt lahti.
  - 7) Suu peab pp kuni ff ühtewiisi muutmata lahti olema.
  - 8) Pane keel õrnaste alumiste hammaste külgi ja hoia ta wagusi.
  - 9) Tõmba parajal kohal (pause, wiisi jagude ja lausete wahel) tase-
teste hinge.
  - 10) Ära raiska lauldes hinge õhku.
  - 11) Ütle sõnad wõimalikult selgeste wälja (**kui** mitte **koi**).
  - 12) Ütle pää-järgud kindlama rõhuga kui kõrwaliised (pikne pilgub pilwe
piiril).
  - 13) Pea laulu hääle täishääleliste pääl kinni ja mine umbhäälelistest
ruttu üle.
  - 14) Kahe-hääleliste juures pea esimese hääle pääl kinni ja mine teisest
ruttu üle (wa . . . . aimu).
  - 15) Hääle peab kõrgemasse minnes kõwemaks, madalamasse waodes mabe-
damaks, vähemaks minema.
  - 16) Waifne toon ei tohi mitte kitsamaks ja kõhnemaks minna.
  - 17) Laula enamiste poole, arwaste täie häälega.
  - 18) Laula puhtaste, ilusa häälega (toon ei tohi parajast häälest mitte
madalam ega kõrgem, hääle mitte käriseja ega kirjendaja olla).
  - 19) Ära rõhwa tooni lõpetust ega punktiga nooti.
  - 20) Laula sagedaste.

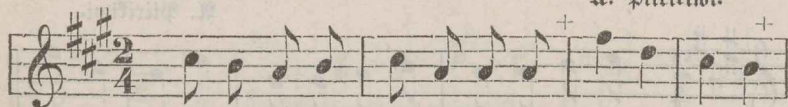

IV.

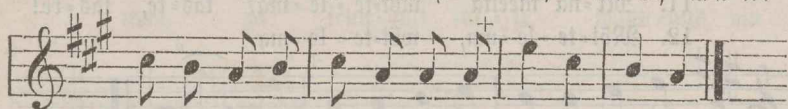
1. Lantiku lapse-pöli.

I.

A. Piirikivi.

1. Kui ma o = lin wäit-se = ke = ne, kas = ke, ka'n = ke!

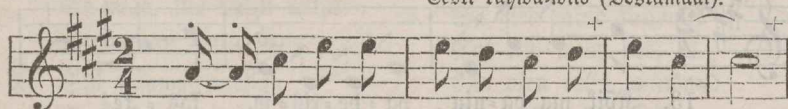
Kui ma o = lin wäit-se = ke = ne, kas = ke, ka'n = ke!

2. ∴ Kaswafin ma kannikene, ∴ 3. ∴ Olin ühe öö-wanune ∴

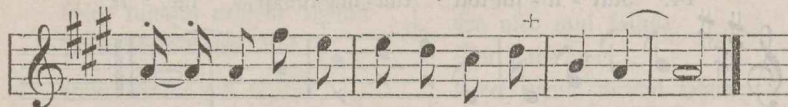
4. ∴ Pääle kahe päewa wana. ∴

II.

Eesti rahwa-wiis (Tõstamaal).

5. E = ma wiis häl = li hei = na = maa = le, kas = ke!

E = ma wiis häl = li hei = na = maa = le, kas = ke!

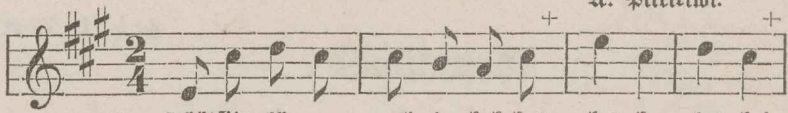
6. ∴ Kandis kiigu kesa pääle, ∴ 7. Pani kão kiigutama ∴

8. ∴ Suwe-linnu liigutama. ∴

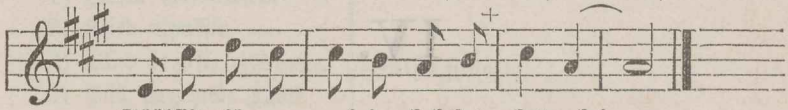

III.

A. Piirikivi.

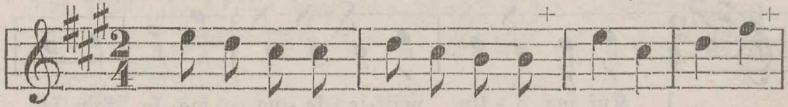
9. Säälsits kä = gu pal = ju kuf = kus, kas = fe, kas = fe!
 10. Su = wi = lin = du lti = ast lau = lis, kas = fe, kas = fe!

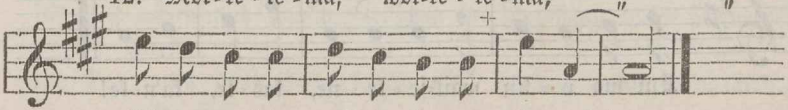
Säälsits kä = gu pal = ju kuf = kus, kas = fe!
 Su = wi = lin = du lti = ast lau = lis, kas = fe!

IV.

A. Piirikivi.

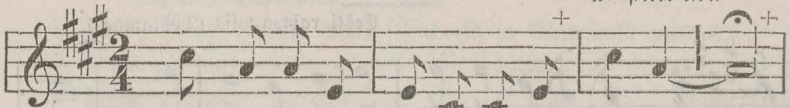
11. Mi = na meel = ta möt = te = le = ma, kas = fe, kas = fe!
 12. Möt = te = le = ma, wöt = te = le = ma, " "

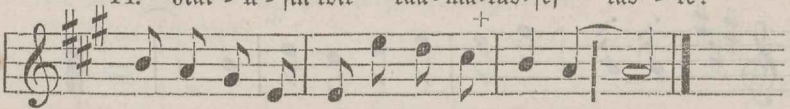
Mi = na meel = ta möt = te = le = ma, kas = fe!
 Möt = te = le = ma, wöt = te = le = ma, "

V.

A. Piirikivi.

13. Kõik ma pa = nin pa = be = ris = se, kas = fe!
 14. Rai = u = sin kõik raa = ma = tus = se, kas = fe!

Kõik ma pa = nin pa = be = ris = se, kas = fe!
 Rai = u = sin kõik raa = ma = tus = se, kas = fe!

Rahwa-laul. (Bana kannel.)

2. Tõstus.

Andante.

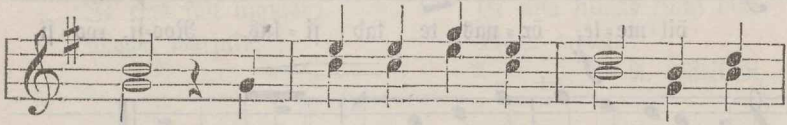
Saksa rahva-laule.

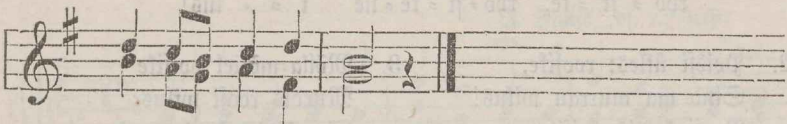
1. Sull' o = len end and = nud suu, sü = da = me =

ga, ja truudust sul = le wandnud, mu ar = mas i = sa =

maa, ja truudust sul = le wand = nud, mu

ar = mas i = sa = maa!

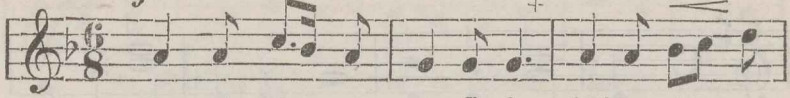
2. Oh õitse veel kaua, Mu isade maa, Sa maa, kus palju wilja Sa waimu wara ka.	3. Sul sinawad metsad Ja õht heina maal, Siin tundsin rohkest' röömu Ja rõhust raskel a'al.	4. Siin leidsin ma sõprust, Mis kõwem kui raud,	5. Sa armsal ajal hüüdis Meid kokku röömu-land. Sa oled mind taitsnud Kui kilp minu ees, Ma olen rahu taitsnud Su lehtwa lille sees.	6. Sa oled mul kallis, Mu isade maa, Weel surma woodil tahan Sind kiita lauluga.

F. Kuhlbars.

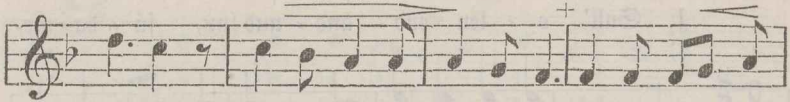
3. Nõmme-roosikene.

mf

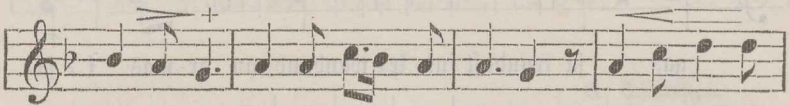
S. Werner.

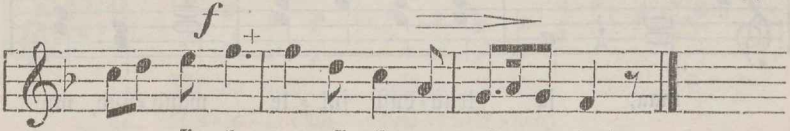
1. Kas = wis kau = nis roo = si = ke leht = wa leh = te'

wi = lus. Poi = si = ke = ne ru = tus = te tõ = tas õits = wa

õil = me = le, õr = nas = te tad si = lus. Roo = si, roo = si,

roo = si = ke, roo = si = ke = ne i = = lus!

2. Poisfi ütles: roosike,
Sind ma murrar wilus!
Roosi kostis poisfile:
Mul on o'as terane,
Pilgub lehte' pilus!
Roosi, roosi, roosike,
Roosikene ilus!

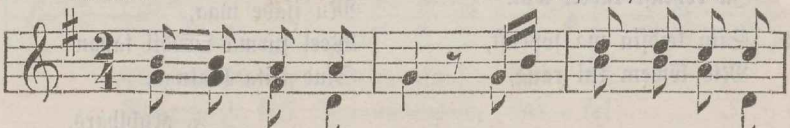
3. Mõlla-mõttel poisike
Murdis roosi wilus;
Et wõind o'la hoidmine
Abi anda roosile,
Pois ta õilmeid filus.
Roosi, roosi, roosike,
Roosikene ilus!

A. Piirikivi. Göthe järel.

4. Ema lapse hälli juures.

Andante.

Saksa rahwa-wiis.

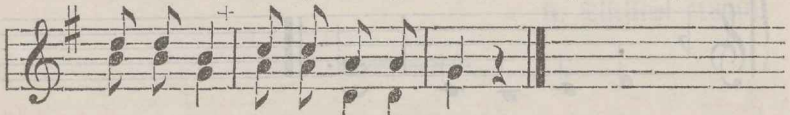

1. Ma = ga, lap = su = ke! Oh ui = nu el = las =

te! Dh ma-ga, ma-ga ma-he-dast' ja är-ka, är-ka

la-he-dast'! Mäga, lap=ju = fe!

2. Mäga, marjuka!

Dh uinu ellaste!

Sind ema käsi kiigutab

Ta ema käsi kiigutab:

Mäga, marjuka!

3. Uinu mägama

Ta mäga rahuga!

Ei ema käsi seisma jää,

Ei ema filmad kinni lää:

Mäga rahuga!

A. Viirikivi.

5. Mu elu Kristus ise.

J. Zimse „ds. r.“ seest.

6. Joulu öhtul.

Moderato.

mf

J. Haydn.

1. } Suurtröö-mu mei-le kuu-lu-tab üks ar-mas ing-li
 mis kõi-til' rah-wal tää-da saab siin juu-re il-ma

hää!,   „Deil   tä = na sün-dind   Peet = le = mas
 pääl: see   Ra-hu-würst, su   ku = nin = gas;

fest   ä = 'ra   e = nam   wii = wi = ta,   küll
 waid   mi = ne   war = fi   waa = ta = ma,

mf

sõi = mes   ja   saad   te = da   nä = ge = ma!"

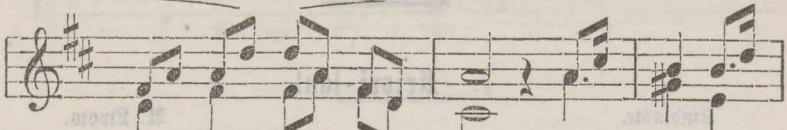
8. Armas koht.

Andante.

F. A. Hiller.

1. Mul mu = ru = ko = pel ai = a al on

a = la ar = mas koht, kus päe = wa

pais-tel hiil = ga = wal mul kaswis kau = nis roht.

2. Kui linnuke ma rõõmu täis,
 Ei täadnud kurbdusest.
 Mu käsi lillel võõrsil käis
 Ja punus kroonilest.

3. Kui linnu hääled kiiksid
 Ja oja kohises;
 Kui kase ladwad kiiksid
 Ja lehed leppades;

4. Kui toomed luigel walgeks löid
 Ja haisu andsid;

Kui mesi-linnud mahla jõid,
 Mis lillid kandsidwad:

5. Siis oli ainult rõõm mu sees,
 Ja rõõm mu südames;
 Siis õitses ainult õn mu ees,
 Ja õn mu õuedes.

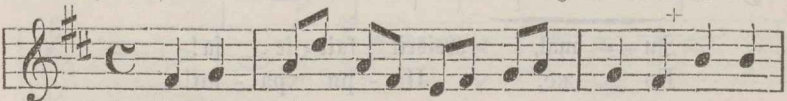
6. Mul muru-kopel aia al
 Jääb armsaks surmani,
 Mul õnne jagati.

A. Reinwald, muudetud.

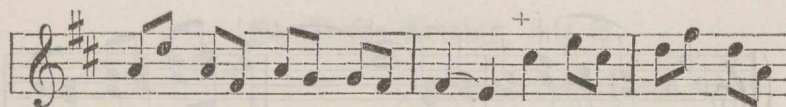
9. Hälli juures.

Lahkestle.

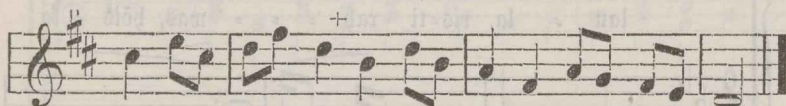
F. B. Bencken.

1. Eap = su = ke = ne, ui = nu, ma = ga, ma = ga

e = ma wal = wu = sel. Mets ja maa on

wait ja wa = ga, tä = hed hiitg'wad ü = le = wel.

2. Lapsuke, sind inglid hoitku Dikal öösel pimedal; Kaunis hommik sulle koitku, Daiſtku päike kõrgemal.	4. Lapsukene, uinu, maga, Maga ema walwusel. Tuul ja torm on wait ja waga, Kuuke paistab ülewel.

A. Piirikivi.

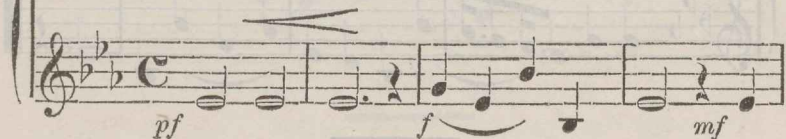
10. Jõulu-laul.

Moderato.

F. S. Rolle.

1. Laul = ge nüüd, laul = = ge nüüd! nüüd	2. Laul = ge nüüd, laul = = ge nüüd! oh

för = ges koo-ris laul = = = ge kii = tuft
 lau = la, ris-ti rah = = = was, hõis = ta

Is = = san=dal! Ta on tae=wa lah=ti
 rõõm = = sa=te! Pääs=te = tud sa = o = led

cresc.
 teinud, ant = = = ke au=u Su = = ma=lal!
 jumast, an = = = na au=u Is = = sa = le!

cresc.

11. Oh Jeesus Kristus, tule sa.

3. Rimse „hseesmu rota“ seest.

The musical score is arranged in three systems, each consisting of two staves. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The notation includes various rhythmic values such as quarter, eighth, and sixteenth notes, as well as rests and accidentals. The first system begins with a treble clef and a common time signature. The second system continues the melody and accompaniment. The third system concludes the piece with a double bar line. The score is printed in black ink on aged paper.

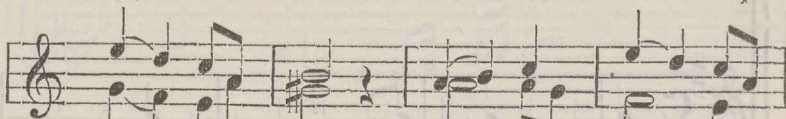
12. Maenitsus.

Andante.

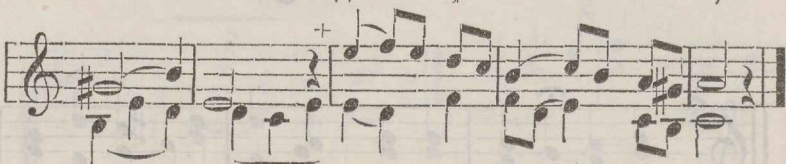
Eshehhide wiis.

1. Hoi = a o = mad mee = = led kur = ja

mõt = le = mast, ja kõit i = hu

liit = = med pat = tu te = = ge = mast.

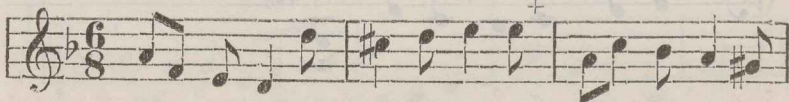
2. Hoi oma keel ja Kurja rääkimast, See toob pahandusi, Rikub rahu tõest.	5. Hoi omad käed Kurja tegemast, — Tõlge oma näed, Seda kiskumast.
3. Hoi omad filmad Seda nägemast, Mis siin kurjas ilmas Elkitab meid mast.	6. Hoi omad jalad Käimast kurja teed, Et kus ial lähäd, Dleks õtge tee.
4. Hoi omad kõravad Pahaišt kõnetest,	

Fr. Brandt.

13. Troost.

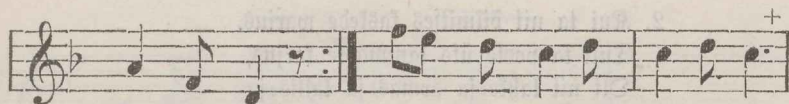
Andante.

Jtaalia wiis.

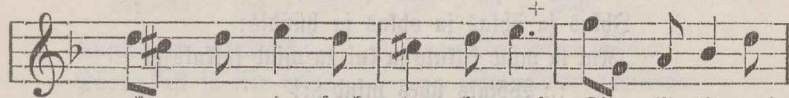
Kui on ka = dund su = we i = lu, fi = nu sü = da
kui su päi = ke külm ja wi = lu, loo = tu' = küü = nal

kur = was = tud;
kus = tu = nud:

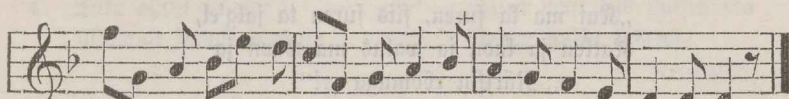
Sü = da, sü = da, oo = ta sa,

ke = wa = de saab tu = le = ma! Eil = lid õits-wad

fiis ju õu = es uu = el i = lul ot = sa = ta;

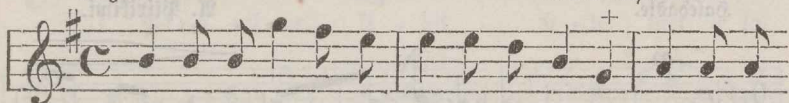
pa = ra = di = si rööm ju põues, si = nu riik on raa-hu-maa.

A. Viirikivi.

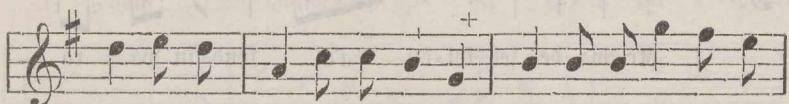
14. Ellerhein.

Allegretto.

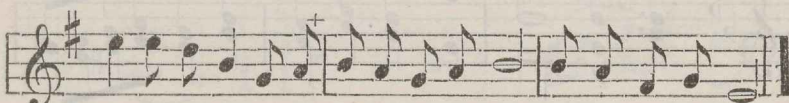
Soome rahva-wiis.

1. Ke-wa = de ke = na = mal õits-mi = se a = jal kas-wis üks

kan-ni = ke kar = ja = maa ra = jal, eh = tis ja leh = tis ja

kaswis ja ko = sus ja õit = ses õr = nas = te, õit = ses õr = nas = te.

2. Kui ta nii õilmitses taskede varjus,
 Dult ta poole üks lammaste karjus,
 Oli nii lahle ja armas ja kallid ja
 :: Kannis karjane ::.
3. Kannike karjase kaisule püüdis,
 Ihlas ja õhkas ja ohkas ja hüüdis:
 „Kui ta mind kikkus ja kui ta mind kikkus ja
 :: Võtaks ühes mind ::!.
4. Karjus ei waatnud, ei kanni ta näinud,
 Karjus ei kannikest kikkuma läinud:
 Istus ja astus ja kõndis ja sammus ja
 :: Sõtkus kannike ::!.
5. Kannike nuttis nüüd kahwatand palgel:
 „Kui ma ka suren, siis suren ta jalg'el,
 Kattlen ja kaon ja walus ma waon ja
 :: Närtsin rõõmuga ::!“

A. Piirikivi.

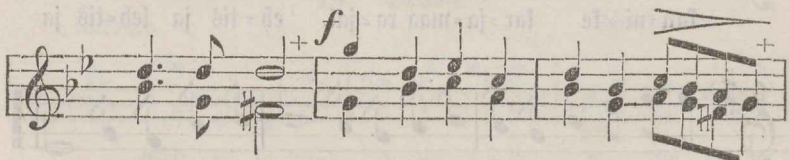
15. Pisarad.

Saledaste.

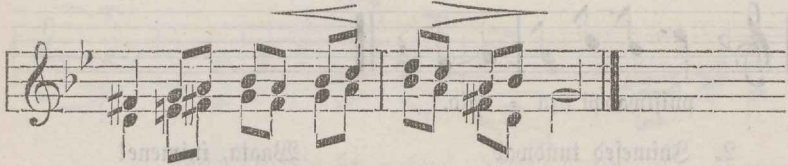
A. Piirikivi.

1. Ke-wa-de = sel koi-du a'al kõnd-sin wa = ra

nii = du ra'al: Tu = hat, tu = hat pi = sa = rat

hei = na lad = was kiik = si = wad.

2. Küsin ühte sedamaid: Pisar, kust sa siia said? Kõigud, liigud tuule ees Koidu paistel rohu sees. 3. Kostab wastu: Kuuled sa, Muru al mu kodumaa! Sinna sinu wanemad Muistena meid külviwad. 4. Tasa õhtul tuleme Mustast kodust murule	Dõse tõine tõisega Mutu-külwi mõtlema. 5. Paistab taewas päikene, Läh'me jälle nullasse; Dõ meid walus ilma tõi, Sest ei walgust nähä wõi. 6. Kuulsin halet kaebamist: Silmad läiksid pisarist — Palju neist fiis nutsin ma Nende hulka kastesja.

U. Reinwald.

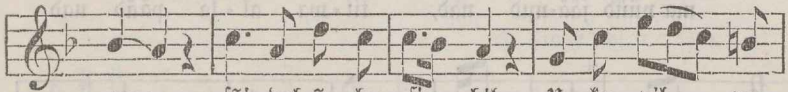
16. Wihma-hoog.

Kindlaste.

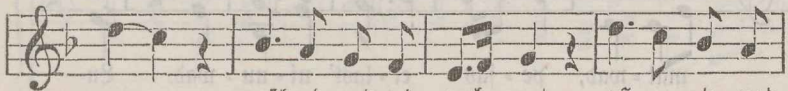
Silber.

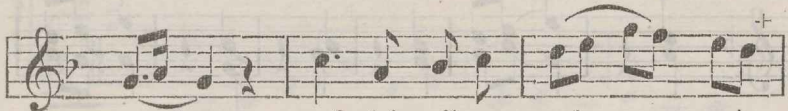
1. Pa = la pil = we ki = hil ü = le met = sa,

maa söi = dab õ = hu si = hil ll = ku pil = we =

ga; wälgud andwad wal = get, põ = ru = ta = wad

maid, pak = sud pil = we pal = = = ged

puistwad pi = sa = raid.

2. Inimesed tundwad
 Hirnu wärinat,
 Käse risti pandwad,
 Hüüdwad Sumalat.

Waata, inimene!
 Nüüd sa wärised;
 Lõpeb wälgukene:
 Kas fiis paraned?

Y. Liebus.

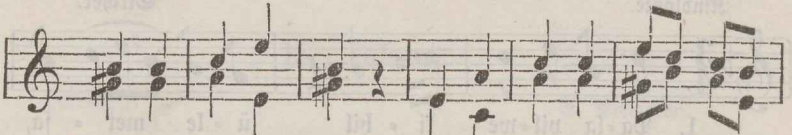
17. Õhtul.

Moderato.

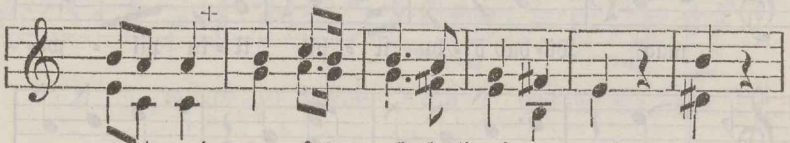
Prantfuse wiis.

1. Du = es armsast' lin = nud laul = fid, ma = ga =

ma nüüd jää = nud nad, tii = wa al = la pääb nad

mat = wad, pe = sas el = last' ui = nu = wad. Du =

halt huu = ab üt = fi weel

ro-hu = tirt-su he = le hää!; lap = su = te, nüüd

hei-da sa ra = hu = lis = te ma = ga = ma!

2. Sues armsast' lilli öied
 Nikutawad kõrre pääl,
 Magawad ja rahul hingwad,
 Magust und nad näewad sääl.
 Duna-puu ka unistab,
 Ditswaid ofsi litgutab;
 Lapsuke, nüüd heida ja
 Rahuliste hingama!

3. Uni tuleb udu-jälgil,
 Läbi aina waatab ta,
 Kas ehk lapsukesed kuskil
 Ülewl peaks olema;
 Kus neid ärksel leiab, sääl
 Tasa heidab kulmu pääl;
 Lapsuke, sest heida ja
 Rahuliste magama!

L. Koidula.

18. Wõta nüüd Issandat wägewat kuningat kiita.

J. Simse „dj. r.“ seest.

This page contains five systems of musical notation for piano, arranged in two columns. Each system consists of two staves joined by a brace on the left. The music is written in A major, indicated by three sharps (F#, C#, G#) in the key signature. The notation includes various rhythmic values such as eighth and sixteenth notes, as well as rests and dynamic markings. The first system begins with a treble clef and a key signature of three sharps. The second system features a prominent melodic line in the right hand with a slur. The third system continues the melodic development. The fourth system shows a more active bass line. The fifth system concludes with a double bar line in both staves, indicating the end of the piece.

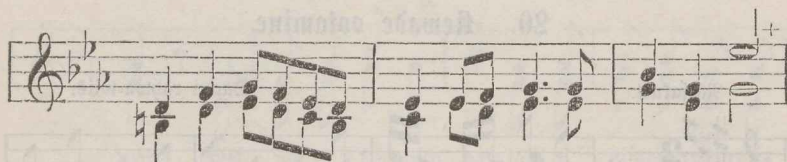
19. Õhtu-palve.

Lafafeste.

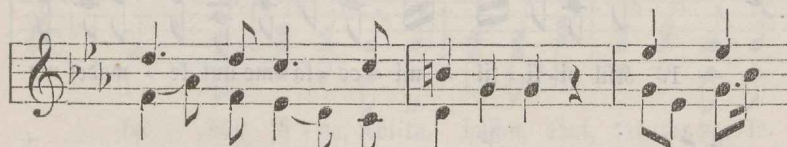
Inglifi wiis.

1. Wä = find o = len, hin = ga = ta ta = han ma, fest

ui = nun ka. Tae = wa I = sa, wal = wa sa

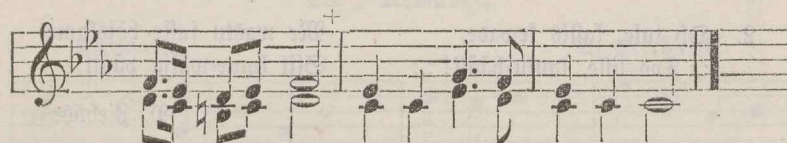
mi = nu ü = le ar = mu = ga! 2. D = len

tä = na pat = tu teind, õi = ge tee päält

kõr = wa läind: Hel = de Su = mal,

ka = ta sa se = da kin = ni ar = mu = ga!

2*

3. Reid, kes kurwad, rõõmušta, 4. Saiget südant kinnita,
 Kehwa wenda awita, Märga filma kuiwata;
 Jäägu sinu hoolele, Walwame wõi magame:
 Sina hoiad heldeste! Ikka meie juurde jää!

J. W. Samfjen.

20. Kewade ootamine.

Rafjakalt.

Daani rahwa-wiis.

1. Kõl pi = ki = sil = mi oo = ta = me uut ke = wadet me

kõif, uut ke = wa = det me kõif, mil

jäl = le lä = häb le = hi = le kõif maa ja met = sa paik.

2. Oh tule, kallid kewade,
 ;: Too lille, laulu-häält! ;:

Me wastu sulle hõiskame
 Siit lume-wälja päält.

P. Liebus.

21. Tulnud.

Hõõmjaste.

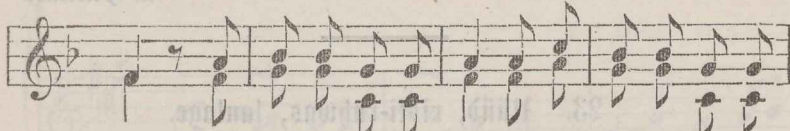
W. A. Mozart.

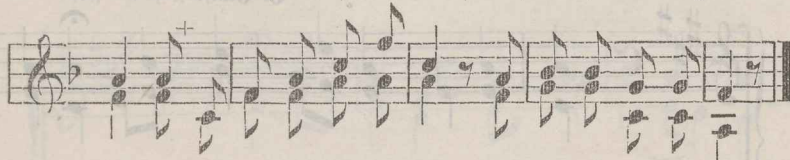
1. Nüüd õu = e, õu = e! wäl-jad ja met-sad leh = ka =

wad! kõit mä = e = kin = gud hal = jad, al õitswad maa = fi =

kad. Mu sü = da, wõit-tu hüü-a, laul, tae = wa poo = le

püü = a sa lin = nu hää = le = ga, sa lin = nu hää = le = ga!

2. Sind pätkse terad wõitnud
Ka mure paelte seest,
Su ümber õhud kõitnud
Nii kindlat sõlmekest.

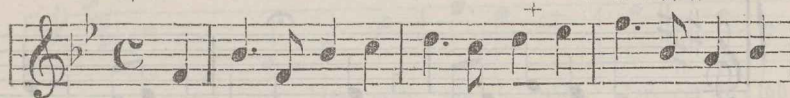
Laul, üles, üles püüa,
Maaailmal' täadust hüüa:
∴ Ta tulnud, kewade! ∴

L. Koidula.

22. Kewadel.

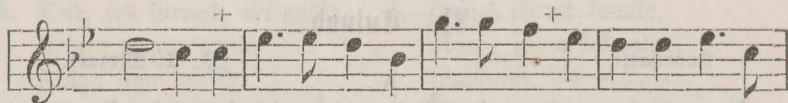
Hõõmjaste.

A. Methfessel.

1. Oh lau = lu hää, nüüd he = li = se, oh sü = da, röö = mu

hüü = a! Nüüd tulnud ke = na ke = wa = de, fest wäl·ja, wäl·ja

püü = a, fest wäl·ja, wäl·ja püü = a!

2. Nüüd heljub mahe tuuleke, Nüüd jookswad jõudsast' jõed;
Nüüd lunleb lusti huuleke, Nüüd laulwad mennad, õed.
3. Ma uikan lehkwa lehtesje, Kust kuulen kuku-lindu.
Oh kewade, oh kenake, Kuis awad armjast' rindu!

A. Piirikivi.

23. Nüüd, risti-rahwas, laulage.

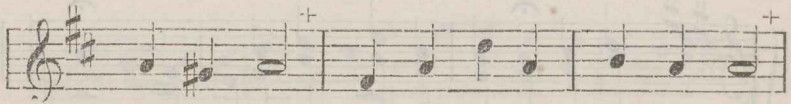
F. Zimse „ds. r.“ seest.

24. Lõbus laulmise-koht.

Nõõmsaste.

A. Piirikivi.

1. Lõ - lid õits - vad aa - sa pääl, kõr - gest' kõ - lab

lau = lu = hää!; öö = pif, lö = o, ku = ku = lind

kutsivad laan-de laul = ma mind.

2. Nuttan sest siis rõõmuga Lahket laulu ajama. Lehte' lehwitujella Tahan lauljaid tereta': 3. Dere! ööpif, lööte, Kes te istnud ilule; Dere! kuulus kuku-lind, Piki-filmi potsin sind. 4. Poulge, laulge lõbusast! Teie laul on kõrgemast;	5. Kuule, kaunis kuku-lind, Ütle, ööpif, palun sind: Kuhu pean istuma, Et wõin lahkest' laulada? — 6. Nii! siin halja kiwi pääl Laskem leiku, et me hää! Kõlab üle mere maa, Üle pifse-pilwe ra'a!

N. Piirikivi.

25. Karjase pühapäewa-laul.

Andante.

3. Tüing.

1. Se = hoo = wa päew on see! Se = hoo = wa

*) Trioole, kolm kaheksandikku ühe neljandiku ajemel laulda.

päew on see! Siit lai = a wai = se wäl = ja päält

ma kuu = len kau = gelt kel = la = häält. Se =

hoo = wa päew on see, Se = hoo = wa päew on see!

2. Siin langen põlwili.

Jehoowa auu, kuis tõstad mind!
Kuis kumardawad inglid sind
Ja kiitwad hulgandi!

3. Jehoowa päew on see!

Waat', taewas kaugel, ligidal
Mind hoiab oma tiiva al:
Jehoowa päew on see!

A. Piirikivi.

26. Eks mu kohus tänu teha.

J. Zimse „ds. v.“ seest.

This page contains six systems of musical notation for piano. Each system consists of two staves, with a brace on the left side. The music is written in a key signature of one flat (B-flat) and a common time signature (C). The notation includes various rhythmic values such as eighth and sixteenth notes, as well as rests and accidentals. The first system begins with a treble clef and a key signature change to one flat. The second system continues the piece with similar rhythmic patterns. The third system features a prominent chordal texture in the upper staff. The fourth system shows a more active melodic line in the upper staff. The fifth system includes a key signature change to two flats (B-flat and E-flat) in the lower staff. The sixth system concludes the page with a final cadence in the two-flat key signature.

Uoodi-õpetus.

1   2   3   4   5   6

5 4 3 2 1   4 3 2 1   1 2 3 4 5 6 7 8 9   =   =

c d e f g a h c

6   6   7   8   9

g a h c c d e f g a h c

10 11 12

c cis d dis e eis f fis g gis a ais h his c

13

c ces h b a as g ges f fes e es d des c

14 15 16

cisis disis gisis ceses eses c d e f g a

17

h c d e f g a h c d e

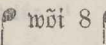
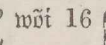
1 on wiuli= wõi diskandi-wõti, 2 jooned, 3 wahed, 4 astmed, 5 abijooned, 6 noodi nimes wiuli wõtme järele, 7 rist (teeb tooni pool astet kõrgemaiks), 8 kahe-kordne rist (teeb tooni terwe astme kõrgemaiks), 9 be (teeb tooni pool astet madalamaiks), 10 kahe-kordne be (teeb tooni terwe astme madalamaiks), 11 keelmise= märk (ütleb, et # wõi ♭ selle noodi kohta, kus ta ees seisab, ses taktis ei maksja); #, ♭ ja ♮ nimetatakse ees= märkideks; kui eesmärk joonestiku ees otsas seisab, siis maksjab ta terwe laulu, seisab ta laulu sees, siis ainult ühe takti kohta; 12 noodi nimes ristidega, 13 noodi nimes beedega, 14 noodi nimes kahe kordse ristiga, 15 noodi nimes kahe kordse beega, 16 passi= (basjo) wõti, 17 noodi nimes passi-wõtme järele; ja on noodi wõtmed; nad ühen= dawad ja kiinitawad wiis joonestikuks.

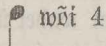
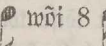
Noodi pikkus.

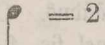
Noodid:

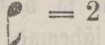
täis pool weerand $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{16}$ $\frac{1}{32}$

Paused:

 wõi 4 wõi 8 wõi 16 wõi 32

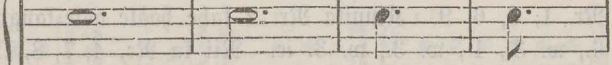
 wõi 4 wõi 8 wõi 16

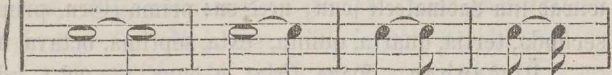
 wõi 4 wõi 8

 wõi 4

 wõi 4

Punkt paremal pool noodi wõi pause kõrwas paneb talle ta pik-
kusest poole juurde.

Kirjutatakse:

Tähendab:

1 2

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. toon. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. t.

1 1 1/2 1 1 1 1/2 aštet. 1 1 1/2 1 1 1 1/2 aštet.

3

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. toon.

1 1 1/2 1 1 1 1/2 aštet.

1, 2 ja 3 on duur-tooni-redelid; igas tooni-redelis on 8 tooni; duur-tooni-redelis on esimese ja kõige tooni vahel üks terve aste, niisamuti kõige ja kolmanda tooni vahel, kolmanda ja neljanda tooni vahel on pool aštet j. n. e. See on duur-tooni-redeli jääduš. C-duur on fiin põhjuseks. Selle järele peab g-duuris f asemel fis, f-duuris h asemel b olema j. n. e. G- ja f-duuril on pääle fis ja b kõik kõifed toonid c duuriga ühes; nad on selle pärast c-duuri lähemad sugulased; c duuri kaugemad sugulased on: ülehel pool d-duur ja al pool b-duur. C-ft on d: tõusew tõine toon, lühidelt: tõusew tõine = t. 2., c-ft on g: t. 5. j. n. e. a-ft on d: langew 5., h-ft on g: l. 3. j. n. e. 4 juures on aste-kaugus: (suur) 3., 5 juures: wälke 3., 6 j.: liig 3., 7 j.: (suur) 5., 8 j.: wälke 5., 9 j.: liig 5. Loe Nr. 13: langew 3., l. wälke 2., l. 2., tõusew 8., l. w. 2., t. w. 2., t. 2., l. 5. x. Niisama Nr. 1, 3, 6, 9. Kinnita Nr. 2 kahe hääle aste-kaugused: 1., 5., 6., 6., w. 3., 1., w. 3., w. 3. x. Nii ka Nr. 4, 7, 8, 12. (Seda õpetust saagu hääle-harjutuste juures tubliste ette wõetud). — Mõned sooviwad fiin Ladinakeeli sõnu; need on: prima (Gen. prima, Inf. primat), secunda, tertia, quarta, quinta, sexta, septima, octava, nona, decima etc.

Ülesanded. Pane kirja: c-duur (= ed.), gd., dd., ad., ed., hd., fisd., cisd.; fd., bd., esd., asd., desd., ja gesd. tooni-redel! Mis-sugused eesmärgid on igal redelil? Mitu tükki? Kus nad seiswad? Opi see pähä! Nimeta pääst iga redeli toonid alt üles ja ülewest alla!

1 2

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. t. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. t.

1 1/2 1 1 1 1 1/2 aštet 1 1 1/2 1 1 1/2 1 aštet.

1 on tõusev, 2 langew mol-tooni-redel; mol-tooni-redelit kirjutatakse ka nii:

Õsimene kirjutamise- viis on laulu viis, tõine laulu häälte kokkufõla kohta mõnusam. (Kumbgi jääduš?)

Sgal duur-tooni-redelil on üks lähedalt sugulane mol-tooni-redel ühesuguste eesmärkidega:

cd. gd. dd. ad. ed. hd. fisd. cisd.

fd. bd. esd. asd. desd. gesd.

dm. gm. em. fm. bm. esm.

Duur (= kõva) kõlab kalgist, rõõmjaste, mol (= pehme) mahedaste, haledaste.

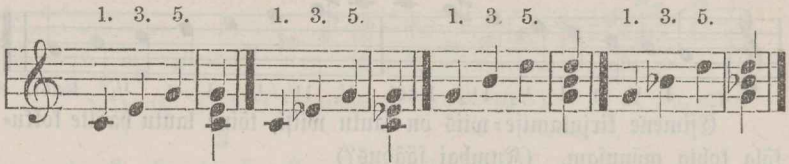
1 2 3 4 5 6 7 8

1 on takti-joon, 2 lõpetuse-märk, 3 kordaja (täseb enesest saadit kaks korda laulda), 4 = 1/4 takt j. n. e. Misjuguš nootide pääl on kellegiš takti-suguš rõhk? Misjugušed noodid on ilma rõhuta? (See pe-

ab lauldes kuulda olema!) Takti lüüakš: $\text{C} =$

$\frac{2}{4} =$, $\frac{3}{4}$ ja $\frac{3}{8} =$

Sgas tooni-redelis on 1., 3. ja 5. toon tähtjas, nende kofku.kõla on ilus ja lahke:

M õ n e d

lauludes prungitawad wõõrad sõnad.

I. tooni kõhta.

<i>Forte</i> = <i>f</i> = kõwaste	<i>Piano</i> = <i>p</i> = tafakeste
<i>Fortissimo</i> = <i>ff</i> = õige kõwaste	<i>Pianissimo</i> = <i>pp</i> = õige tafakeste
<i>Mezzo forte</i> = <i>mf</i> = pool kõwaste	<i>Crescendo</i> ¹⁾ = < = kõwemaks
<i>Sforzato</i> = <i>sf</i> =	<i>Decrescendo</i> = > =
<i>Rinforzato</i> = <i>rfz</i> =	<i>Diminuendo</i> > =
<i>Marcato</i> =	<i>Mancando</i> < =

} rõhutud, jelle
 } asemel märk: ♯
 } (maksab ainult
 } ihe noodi kõhta)

} tafamaks
 } jäädes.

II. aja kõhta.

<i>Rallentando</i> =	} aega mõõdamine	<i>Moderato</i> = parajaste
<i>Ritardando</i> =		<i>Allegretto</i> = kergeste
<i>Largo</i> = õige aega mõõda		<i>Allegro</i> = ruttu
<i>Adagio</i> ²⁾ = aega mõõda		<i>Presto</i> = õige ruttu
<i>Andante</i> = käies, aega m.		<i>Vivace</i> ³⁾ = tulijelt.

Ütle: ¹⁾ krescendo, ²⁾ adabiho, ³⁾ wiivatshe.

Hääle-harjutused.

I. Tõusevad tooni-read on *cresc.*, langewad *decresc.* laulda.

II. Paula iga harjutus esiti aega-mööda, pärast rutemine.

III. Paula iga harjutus esiti noodi nimelega, siis: la, (lo, lu, lõ, le), a, (o, u, õ, e); harjutused 3-6 laula ka sõnadega:

1. Anna andeks, kannata.
2. Jookse, jookse, jõefe.
3. Kuma, kuma, kuufe.
4. Teele, teele, turefe.
5. Eõua, jõua, laewufe.
6. Lainel sõuab laewufe.

Harjutused ei saa mitte üksi *es*, waid ka tõistes tooni-redelites lauletud.

1. *p* *f* *p*

2. *f* *p*

3. *f* *p*

4. *f* *p*

5. *f* *p*

6. *f* *p*

7. *f* *p*

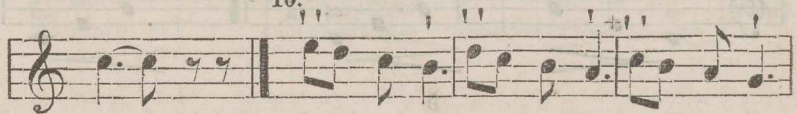
8.

9.

10.

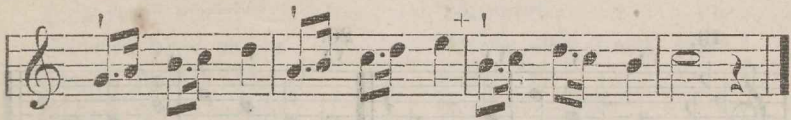
11.

12.

13.

14.

15.

16.

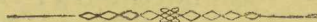

S i f u.

Laulu hakatus.

Laulu nimi.

	<i>N</i>
Etä mu kohus tänu teha	26
Hoiä omad meeled	Maenitus 12
Sehoowa päew on see	Karjase püha=päewa laul 25
Sumal, Keisrit kaitse sa	Keisri=laul 7
Kaswis kaunis roosike	Nõmme=roosike 3
Kewade kenamal õitsmise ajal	Ellerhein 14
Kewadesel toida a'al	Pisarad 15
Kui ma olin wäitsekene	Lauliku lapse=põli 1
Kui on kadund suwe ilu	Troost 13
Kül pikifilmi ootame	Kewade ootamine 20
Lapsukene, uina, maga	Hälli juures 9
Laulge nüüd	Tõulu=laul 10
Lillid õitswad aaja pääl	Eõbus laulmise koht 24
Maga, lapsuke	Ema lapse hälli juures 4
Mu elu Kristus ise	Armas koht 8
Mul muru-kopel aia al	Tulnud 21
Nüüd õue, õue, wäljad	 23
Nüüd, risti-rahwas, laulage	 11
Oh Teesus Kristus, tule sa	 22
Oh laulu-hääl, nüüd helise	Kewadel 17
Dues armsast linnud laulsid	Õhtul 16
Pala pilwe kihil	Wihma=hoog 2
Sull' olen end andnud	Tõotus 6
Suurt rõõmu meile kuulutab	Tõulu õhtul 19
Wäfind olen, hingata	Õhtu-palwe 18
Wõta nüüd Isfandat wägewat kuningat k.	. . . . .

Schnakenburg'i kuluga Tartus on trükitud ja igas raamatu poes saada:

Arakadunud poeg. Wiis jutlust Saksakeelest ümbertõlkitud. Hind 25 kop.

Eisen, Gesti, Liivi ja Kuura maa ajalugu. Muistselt ajast meie ajani. Hind 60 kop.

Grenzstein, Saksa keele õpetaja Gesti kooli lastele. 1. kooli aasta. Hind 50 kop.

—, Kooli Laulmise raamat. 1. u. 2. jagu à 10 kop.

Hansen, Kooli-teadus. Hind 30 kop.

Iggapäine koddune Jummalatenistus. Hind 5 kop.

Jürmann, Kodu-kool. Esimene raamat. Hind 25 kop.

—, Kodu-kool. Teine raamat. Hind 25 kop.

Kalewi poeg. Üks ennemuistene Gesti jut. Kaheskümnes laulus. Hind 1 rubla 20 kop.

Kooli-kaart. Liivi-, Gesti- ja Kuura-maa. Saksa-, eesti- ja läti-keeli. Hind 20 kop.

Kooli-seina-kaart. Liivi-, Gesti- ja Kuura-maa. Saksa-, Gesti- ja Läti-keeli. Lasteeritud ja rulli pandud. Hind 5 rubla 50 kop. Linase riide pääl mapt sees. Hind 4 rubla 50 kop.

Körber, Kleine estnische Handgrammatik. Hind 50 kop.

Körber, Uus saksakeele õppimise-raamat marahwale. 1. jagu. Teine trük. Hind 30 kop.

Körber, Weiße maakele sannaramat. Hind 90 kop.

Kunder, Looduse õpetus. Koolmeistritele ja koolidele. Esimene raamat: Glajate riik, piltidega. Hind 80 kop.

Pärn, Meelastest ning nende pidamisest. Hind 30 kop.

—, Mõistlik majapidaja ja laste kaswataja. H. 50 kop.

Piibli salmid katteliskimuse õppetuse selletamiseks. Hind 12 kop.

Schneider, Saksakeele õppimise juhatamine. Teine trük. Hind 25 kop.

Wegener, Üht asja on tarwis. Uus jutlusse-ramat. Hind 1 rub. 60 kop. Kõidetud 2 rub.

Weiße külwimees. Hind 40 kop.

Wene-Saksa-Gesti keeli kõneajud, nende keelte rutuseks kättesaamiseks. Hind 60 kop.

Uus A B D raamat. Esimeseks õppimiseks, õigekirjutuse lastele. Hind 15 kop.

Schnakenburg'i raamatupood,
Tartus ja Riias.